VĂZUT PE ECRANELE CINEMATOGRAFELOR DIN STOCKHOLM

COD NECUNOSCUT

un film de Michael Haneke, Franța, 2000.
Import în Suedia: Triangelfilm. Distribuția: Kedjan.
Vizionat la 2 martie la cinematograful Grand.

Ajuns la vârsta de 58 de ani, născut la München, Michael Haneke a regizat la Paris un film pe un manuscris propriu, după cum a declarat el însuși, ”despre migrația modernă de popoare ca un rezultat al mai multor factori, chiar dacă motivele principale au fost și sunt cele economice - diferența dintre săraci și bogați.” Intitulat Code Inconnu (Cod necunoscut), el a primit Premiul Ecumenic la Cannes 2000. Încerc mai jos să-i reconstitui acțiunea.
Pe un bulevard cu multă lume din Parisul anului 2000, un tânăr aruncă o hârtie mototolită în mâna întinsă a unei cerșetoare, act ce declanșează un tumult ce duce la colidarea cursului vieții a mai multor personaje. Tânărul, Jean, nu este interesat să preia ferma după tatăl său. Fratele său mai mare, Georges, este reporter fotografic de război și este mai tot timpul plecat de acasă. Iubita lui Georges, Anne, este o actriță pe cale a reuși în carieră. Jean este admonestat pentru gestul jignitor față de cerșetoare de către tânărul Amadou, care este institutor de muzică la o școală de copii surdo-muți. Tatăl lui, care lucrează ca șofer de taxi la Paris, este imigrant din Senegal. Sora sa, care este mai mică decât el, este surdă. Cerșetoarea este Maria, imigrată clandestin dintr-un sat din România. Ea cerșește pe străzile Parisului bani pe cere-i trimite acasă. Tumultul provoacă o razie a poliției, care o arestează pe Maria și o expulzează în România.

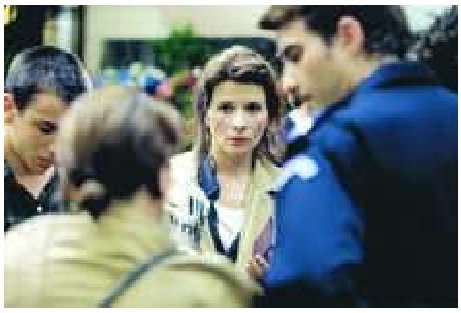

Maria (Luminița Gheorghiu, din spate în prim-plan) este arestată la o razie pe stradă, unde se află din întâmplare și Anne (Juliette Binoche).
Foto: © Triangelfilm.

Acasă în sat, Maria construiește cu banii cerșiți pe stradă la Paris și cu veniturile soțului, muncitor pe un șantier, o casă de locuit mare și încăpătoare, cu ziduri din cărămidă și mobilă nou cumpărată. De altfel, toți vecinii de pe strada lor construiesc asemenea case. Din toate aceste familii pleacă câte unul din familie în Vest pentru a câștiga bani în acest scop. Toți se laudă Mariei cât sunt ei de plini de succes în diferite locuri de muncă foarte bine plătite din țările Uniunii Europene. Iar Maria, la rândul ei, le povestește că ea lucrează la o școală din Paris, unde are un salariu foarte bun. Nevoia de a-și minți cunoștințele pentru a se arăta a fi cineva important o face însă să se simtă umilită. Dar, umilită sau nu, Maria se reîntoarce încă o dată clandestin la Paris pentru a cerși în continuare.
Metoda de lucru a regizorului cu acest film este foarte derutantă pentru spectator: secvențe scurte, contrastante, legate brusc (aș spune chiar brutal) unele de altele, nu fac ca filmul să fie o împletire de povestiri ale unor destine diferite, ci mai degrabă o prezentare sacadată a lor. Se poate ca această prezentare să imite într-adevăr viața, care nu are un sens bine precizat, dar viața nu este artă, în timp ce filmul ar trebui să fie. Arta trebuie să aibe un sens, părțile componente ale unei opere de artă trebuie să aibe între ele legături cu treceri fluente de la una la alta, pentru a-i lăsa privitorului timpul de înțelegere și a-i crea o emoție artistică, precum și totodată posibilitatea să tragă concluzii proprii cu sens moral. Ceea ce metoda lui Michael Haneke nu o face, ea nu-i lasă privitorului posibilitate pentru o gândire proprie, ci-i imprimă acestuia cu forța opinia pe care vrea să o impună autorul, și care, în ceea ce-i privește pe români, văd că nu le este mai de loc agreabilă. Căci ce vedem este tendința de prezentare a românilor, ca personaje tipice în situații tipice, venind în vestul Europei în rol de cerșetori ca să adune bani pentru a-și construi case proprii impunătoare. Și aceasta, într-un film finanțat, printre alții, și de Filmex România.

Octavian Ciupitu.

DIN CĂRȚILE SOSITE LA REDACȚIE

Șlomo Laiș: Reflecții despre Judaism

Tel Aviv, 1981

Ne-a sosit la redacție această colecție de prelegeri în materie de judaism, ținute de autor în diferite ocazii și circumstanțe pentru confrații săi sosiți din România în Israel și publicate sub formă de rezumate restrânse în scopul trezirii interesului cititorului pentru tema respectivă. Temele tratate, conform cuprinsului, sunt: Noțiuni elementare; Moșe Rabeinu; Misiunea profetică; Necesitatea unei traduceri evreiești a Bibliei în limba română; Specificul istoriei evreiești; Un popor de sine stătător; Literatura post biblică; Beit Hileil și Beit Șamai; Midraș; Kabala; Despre Hassidut; Poporul ales; Evreu-Israelit-Judeu; Prozelitismul în judaism; Hotarele istorice ale Israelului; Continuitatea comunității evreiești în Ereț Israel; Relația națiune-patrie în judaism; Independență-suveranitate-eliberare; Determinism și liber arbitru; Creația în concepția credinței și a științei. Așadar, teme multe și deosebit de interesante, și nu numai pentru confrații cărora le erau destinate inițial, ci, conform dedicației, pentru toți cei setoși de a ști. Am să mă opresc doar la una dintre aceste teme: necesitatea unei traduceri evreiești a Bibliei în limba română.
Șlomo Laiș afirmă că traducerile Bibliei în limba română făcute de ”teologul și talentatul scriitor Gala Galaction”, cea ”elaborată după ediția Saint James apărută la Londra”, cea ”editată de misiunea norvegiană” precum și ”versiunea apărută în Republica Socialistă România în 1968 sub semnătura lui Justinian, răposatul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române... sunt, de fapt, traduceri după traduceri, chiar dacă unii au încercat să insinueze că au tradus direct din originalul ebraic sau că măcar s-au servit de el, ca auxiliar. Fapt dovedit este că nu există nici o traducere românească direct după original și, pare-se, nici după Septuaginta, ci după textul versiunii latine cunoscut sub numele de Vulgata - o traducere tîrzie, străină și lipsită de spirit judaic.” Septuaginta este traducerea Bibliei în limba greacă făcută în secolul III î.Hr. de către 72 de învățați evrei. Autorul afirmă mai departe că: ”Stilul laconic al Bibliei nu permite decît o traducere comentată sau, ceea ce obișnuim a numi, o tălmăcire - bazată nu numai pe litera scrisă, ci și pe tradiția orală... Tora este scrisă conform anumitor reguli... Textul nu are vocale și nici un fel de semne de punctuație nu delimitează propozițiunile, frazele sau măcar versetele. Dacă n-ar fi existat tradiția ebraică a citirii din Tora, textul ei ar fi rămas terra ingognita. Tradiția citirii din Tora este - ca orice tradiție - orală.” De aceea, scrie autorul în final, ”o echipă bine aleasă de eruditi evrei, buni cunoscători ai limbii române, ar putea realiza cu succes traducerea Bibliei. Se cere o traducere comentată, dar nu după un singur comentator, ci o sinteză de comentarii - adecvată cititorului evreu de limbă română, bazată pe o linie călăuzitoare, care ar putea fi filozofică sau - poate și mai indicat - pedagogică...”
Un deziderat rămas încă neîmplinit, din păcate.

Octavian Ciupitu.

SILVIA CONSTANTINESCU:
EXIL - Oameni și idei

Cartea poate fi procurată de la
EDITURA CURIERUL ROMÂNESC
Altvägen 99, 142 42 SKOGÅS - SUEDIA.

☆

Prețul cărții = 120 SEK + porto: 24:- SEK Suedia, 29:- SEK Europa, 38:- SEK alte continente (prețurile includ TVA).

PRECIZARE

Aducem la cunoștința celor care trimit materiale spre publicare următoarele:
* nu garantăm publicarea materialelor trimise la redacție;
* nu garantăm publicarea integrală a nici unui material, mai ales când acesta este extrem de lung;
* materialele trimise spre publicare trebuie sa fie pe dischetă, fie pentru Mac OS, fie Windows, în Word, sau prin e-mail;
* nu publicăm niciodată articole fără semnătură sau sub pseudonim;
* materialele trimise la redacție nu se înapoiază;
* materialele publicate nu se plătesc, munca redacției și a autorilor articolelor este benevolă.

TIDSKRIFTEN
CURIERUL ROMÂNESC
(RUMÄNSKA KURIREN)
Ideell förening - Organisationsnr. 802403-6363

EDITOR RESPONSABIL
SILVIA CONSTANTINESCU, ARA.

REDACȚIA:
Silvia Constantinescu, Octavian Ciupitu, Mariejeanne Ciupitu, Anne-Marie Ciupitu, Marc Ciupitu, Theo Ciupitu.
Redactare și punerea în pagină: Siliva Constantinescu.

ADRESA:

Altvägen 99, S-142 42 SKOGÅS - SVERIGE
E-mail: silvia.constantinescu@swipnet.se
octavian.ciupitu@swipnet.se

Ediția electronică pe Internet:
http://home3.swipnet.se/~w-33952/curierul.html
Programator:
Octavian Ciupitu.

CONDIȚII DE ABONARE PENTRU 1 AN:

Suedia	200 SEK	America	230 SEK
Europa	210 SEK	Australia	230 SEK

PENTRU INSTITUȚII TARIF DUBLU.

Plata prin mandat poștal sau cec suedez pe adresa de la CURIERUL ROMÂNESC sau în contul de Postgiro: 81 20 66-9.
Actul de plată se va marca PRENUMERATION, iar donațiile bănești GÅVA.

☆

CURIERUL ROMÂNESC circulă în :
Anglia, Australia, Canada, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, Germania, Italia, Israel, Portugalia, România, Spania, Suedia, USA.

☆

PENTRU CONȚINUTUL ARTICOLELOR RĂSPUND AUTORII LOR.
REDACȚIA NU ÎMPĂRTĂȘEȘTE ÎNTOTDEAUNA PĂRERILE ACESTORA.